

بسمه تعالی

ششمین دوره شورای اسلامی شهر بندرعباس

طرح شفافیت و ارتقای سلامت اداری

زمستان ۱۴۰۰

مقدمه:

مسئله شفافیت، یکی از دقیق ترین راه حل های مبارزه با فساد سازمان یافته اداری است؛ مسئله ای که باعث می شود خطاهای اداری کمتر شود و قانون مداری بیشتر مورد لحاظ قرار بگیرد. در واقع، شفافیت همان دریچه نظارت مردمی و عمومی است که در نتیجه می توان مسیر محکم موضوع اصل هشتم قانون اساسی، یعنی امر به معروف و نهی از منکر را امکان پذیر می کند و میزان خطا و اشتباه علنی را به مسئولین گوشزد نماید. فرآیند پیچیده و محکم اداری، عدم شفافیت و عدم اطلاع مراجعه کننده، منجر به سوء استفاده کارمند، عدم انضباط و همچنین موجب فساد اداری می گردد. عدم وجود اطلاعات و شفافیت، نظارت نهادهای مردم نهاد و غیر دولتی را مختل می کند. یکی از موارد مهم شفافیت، امکان دسترسی به اطلاعات است که می تواند مردم را همواره از مسائل و امور تأثیر گذار بر سرنوشت خود آگاه نماید.

این امر سبب افزایش نظارت های مردمی بر رفتارها و تصمیم های کارگزاران بخش دولتی شده و بدین صورت فرصت ارتکاب فساد محدود می شود و اعمال قانونی مسئولین، از لحاظ کیفی نیز به طور مطلوب انجام خواهد شد. با وجود آنکه در کشور ما به موضوع شفافیت کم پرداخته شده است و قوانین و مقررات این حوزه کاستی هایی دارد اما همین میزان نیز از سوی مجریان مورد غفلت واقع شده است. شفافیت قوانین و مقررات، مراحل انجام کار و فعالیت امور اداری و مالی همگی می تواند به سلامت اداری کمک کند چرا که در فضای مبهم و تاریک سود جویان به اهداف خود خواهند رسید. ایجاد پایگاه داده ها در عرصه های مختلف گامی روبه جلو است اما در حوزه های بروز و گسترش فساد اداری و اقتصادی از معضلاتی است که می تواند در هر کشوری سرمایه اجتماعی را با چالش مواجه سازد. در این خصوص سال گذشته کلیات طرح تشویق و حمایت از افشای مفاسد اقتصادی و اداری به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

لذا مستند به قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب ۱۳۹۰/۰۲/۲۹، قانون شورای عالی شهرسازی و معماری مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲، دستور العمل یکسان سازی صدور پروانه مصوب شورای عالی اداری مورخ ۱۳۷۱/۰۸/۱۳ ریال قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۶، قانون منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلس و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۰۱/۲۲، آئین نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال کانون و کلا دادگستری مصوب آذر ماه ۱۳۳۴ و در راستای اجرای سیاست های کلی نظام اداری مصوب ۱۳۸۹ و قانون نظارت بر مسافرت های خارجی کارکنان دولت ۱۳۷۳ و به منظور نهادینه سازی شفافیت و مبارزه نظام مند و دقیق با تخلفات اداری و دسترسی به عدالت پایدار این موضوع در **قالب یک طرح** پیشنهاد می گردد.

واژگان و اصطلاحات

الف - تعارض منافع: به شرایطی گفته می شود که افراد یا نهادها (دولت، رسانه، کسب و کار و مانند آن) با انتخاب ((وظایف خود)) یا ((منافع شخصی یا گروهی مجزا)) مواجه می گردند. این لغت در کل به معنای در عرض هم قرار گرفتن منافع مختلف است به نحوی که نتوان یکی را بر دیگری ترجیح داد. در این طرح حیطة موضوع در مجموعه مدیریت شهری بندرعباس است.

ب- شفافیت و سلامت اداری: کلیه اقدامات و قوانین وضع شده در جهت شفافیت و اعلام با زمان و کیفیت مناسب جهت دسترسی عمومی برای جلوگیری از بروز فساد در نظام اداری و خدماتی مدیریت شهری.

ج- بستگان: منظور از بستگان پدر، مادر، خواهر، برادر، فرزند، همسر، داماد و عروس است.

د- واحدهای تابعه شهرداری بندرعباس: مجموعه سازمان ها، شرکت ها و موسسات تابعه و وابسته به شهرداری بندرعباس را شامل می شود.

ه - مدیران شهرداری بندرعباس و واحد های تابعه: افرادی که از طرف شهردار بندرعباس منصوب می شوند یا از نظر ساختار شهرداری بندرعباس مدیر محسوب می شوند، همچنین رؤسا، مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره تمامی واحدهای تابعه شهرداری بندرعباس را شامل می شود.

و- کارکنان شهرداری بندرعباس و واحد های تابعه: کلیه افراد دارای هر گونه رابطه استخدامی (اعم از رسمی، قراردادی، پیمانی، حجمی و ...) با شهرداری بندرعباس یا واحدهای تابعه را شامل می شود.

ز. فساد: هر گونه فعل یا ترک فعلی که توسط هر شخص حقیقی یا حقوقی به صورت فردی، جمعی یا سازمانی که عمدتاً با هدف کسب هر گونه منفعت یا امتیاز مستقیم یا غیر مستقیم برای خود یا دیگری، با نقض قوانین و مقررات کشوری انجام پذیرد یا ضرر و زیانی را به اموال، منافع، منابع یا سلامت و امنیت عمومی و یا جمعی از مردم وارد نماید نظیر رشاء، ارتشاء، اختلاس، تبانی، سوءاستفاده از مقام یا موقعیت اداری، سیاسی، امکانات یا اطلاعات، دریافت و پرداخت های غیر قانونی از منابع عمومی و انحراف از این منابع به سمت تخصیص های غیر قانونی، جعل، تخریب یا اختفاء اسناد و سوابق اداری و مالی را شامل می شود.

ح- سوت زن: به کسی گفته می شود که مقامات صلاحیت دار را با گزارش صحیح از وجود فساد آگاه می کند.

ط- هدیه: منظور از هدیه، اعطایی هرگونه تسهیلات، نفع، هرگونه ابهام، تخفیف و مزیت خاص، امتیاز یا حق مالی یا غیر مالی با کارکرد هدیه (فارغ از اسم و عنوان آن است که به افزایش دارایی دریافت کننده هدیه یا بستگان یا شرکای اومنجنبر می شود یا از کاهش دارایی ایشان جلوگیری نماید.

شفافیت در مدیریت شهری

1. شهرداری بندرعباس مکلف است به تشکیل کمیته سلامت اداری متشکل از شخص شهردار (به عنوان ریاست کمیته) و در غیاب وی نماینده تام الاختیار شهردار، مدیر کل بازرسی و پاسخگویی به شکایات، مدیر کل حراست، مدیر کل امور حقوقی و مدیر کل سرمایه انسانی ظرف مدت یک ماه از تصویب طرح می باشد. این کمیته موظف است به تصویب سیاست ها، آیین نامه ها و دستورالعمل های مرتبط با ایجاد شفافیت و مبارزه با فساد در شهرداری بندرعباس و پیگیری موضوعات می باشد. ضمناً از طرف شورای اسلامی شهر بندرعباس رئیس شورا و دو نفر نماینده به عنوان ناظر معرفی می گردند.
2. لازم است معاونت ها و مدیریت های مربوطه در جهت شناسایی گلوگاه های ایجاد رانت یا واسطه گری (دلالی) در حوزه خود، ظرف مدت یک ماه اقدام کرده و پس از ارائه گزارش به کمیته سلامت اداری در مدت یک ماه پیشنهادات اجرایی خود جهت مسدود سازی این گلوگاه ها را ارائه کنند.
3. شهرداری بندرعباس موظف به راه اندازی سامانه نظارت همگانی (سوت زنی) با محوریت مدیر کل بازرسی و پاسخگویی به شکایات شهرداری جهت اجرایی نمودن فرآیند نظارت همگانی ظرف مدت دو ماه می باشد.
4. کمیته سلامت اداری موظف است طی مدت یک ماه نسبت به ارائه پیشنهادات خود برای حمایت از سوت زنها و نیز تقدیر از نیروه های برگزیده سلامت اداری اقدام کند و در این خصوص آیین نامه ای را به تصویب برساند.
5. کمیته سلامت اداری موظف است گزارش اقدامات انجام شده شامل تعداد گزارش های دریافتی، پیگیری صورت گرفته، تشویق سوت زن ها و نوع برخورد با متخلف را منتشر نماید.
6. شهرداری بندرعباس مکلف به الکترونیکی سازی فرآیند شهرسازی، درآمد و مراحل صدور گواهی های ساختمانی شامل پروانه، سفت کاری، پایان کار، مراحل محاسبات، اعلام دستور تهیه نقشه، استخراج اطلاعات طرح تفصیلی و اعلام ضابطه شهرسازی و ... جهت غیر حضوری نمودن کلیه خدمات مربوطه از طریق میز خدمت الکترونیکی ظرف مدت شش ماه از تصویب این طرح می باشد.
7. شهرداری بندرعباس مکلف به ایجاد دسترسی الکترونیک به سامانه درآمدی، خزانه داری و املاک شهرداری بندرعباس به اعضای شورای اسلامی شهر، ظرف مدت دوماه از تصویب این طرح می باشد.
8. شهرداری بندرعباس مکلف به بارگزاری گزارش های مرتبط با عملکرد با عملکرد سالانه (مالی و پیشرفت پروژه) تمامی معاونت ها، مناطق، سازمان ها و کلیه واحدهای تابعه ذیل سامانه شفافیت می باشد.
9. شهرداری بندرعباس مکلف به بارگزاری تمامی گزارش های هیأت مدیره و مجامع سازمان ها و شرکت های تابعه ذیل سامانه شفافیت است.
10. شهرداری بندرعباس مکلف به تکمیل اطلاعات سامانه شفافیت ظرف مدت سه ماه از تصویب این مصوبه و بارگذاری کلیه اطلاعات مدیران شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه شامل فهرست مشخصات، تاریخ انتصاب، محل خدمت، احکام سرپرستی و سوابق شغلی (به جز مواردی که موجب نقص حریم خصوصی افراد شود بوده و موظف است این اطلاعات را مستمراً به روز رسانی و در دسترس عموم قرار دهد. همچنین در خصوص هرگونه استخدام و به کارگیری کارکنان جدید در شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه نیز، باید این اطلاعات منتشر، به روز رسانی و به صورت برخط در دسترس عمومی قرار گیرد. ضمناً در موارد ذیل شهرداری باید از ارائه و انتشار اطلاعات خودداری نماید:
الف) اطلاعات و اسناد طبقه بندی شده دولتی
ب) اطلاعات مربوط به حریم خصوصی اشخاص
سایر مواردی که طبق قوانین خاص برای فشای آنها ممنوعیت یا ترتیب خاص پیش بینی شده است.
تبصره ۱- در موارد ابهام یا اختلاف در تشخیص مصداق، نظر کمیته ملاک خواهد بود.
تبصره ۲- درخواست دسترسی به اطلاعات خصوصی اشخاص و همچنین افشای داده ها و اطلاعات خصوصی اشخاص توسط مؤسسات مشمول، در چهارچوب قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ امکان پذیر خواهد بود.
11. در خصوص کمک های اعطایی شهرداری، شهرداری بندرعباس موظف است ذیل سامانه شفافیت، فهرست اشخاص حقوقی دریافت کننده کمک، اسامی اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل، مبلغ دریافتی و دلیل کمک مالی را به صورت عمومی منتشر کرده و به صورت مستمر به روز رسانی نماید.
12. شهرداری بندرعباس مکلف است لیست کارکنان شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه دارای پروانه سازمان نظام مهندسی ساختمان شهر بندرعباس و همچنین فهرست کلیه وکلای دادگستری و کارشناسان رسمی دادگستری را که تحت هر عنوان با شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه و شورای اسلامی شهر بندرعباس همکاری می نمایند را به شورای اسلامی شهر ارائه نمایند.
13. مدیران و کارکنان شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه و اعضای شورای اسلامی شهر مجاز به پذیرش هدیه از ارباب رجوع نیستند.
14. درخصوص کلیه سفرهای خارجی مرتبط با مسئولیت کاری مدیران و کارکنان شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه و اعضای شورای اسلامی شهر، شهرداری بندرعباس و دبیرخانه شورای شهر به تناسب مسئولیت، مکلف هستند مشخصات زیرا را حداکثر تا یک هفته پس از اتمام سفر در سامانه شفافیت منتشر و در دسترس عموم قرار دهد.

الف) مقصد یا مقاصد سفر

ب) طول مدت سفر

پ) همراهان سفر

ت) علت و ضرورت سفر

ث) میزان و محل تامین هزینه سفر

ج) گزارش و دستاوردهای سفر

۱۵. اعضای شورای اسلامی شهر، شهردار بندرعباس، معاونان و مدیران مناطق موظفند براساس ماده ۱۹ قانون رسیدگی به داریی مقامات، مسئولین و کارگزاران عمل نمایند.

۱۶- شهرداری مکلف است سامانه شناسایی، طبقه بندی و رتبه بندی کلیه مشاوران، پیمانکاران و تأمین کنندگان شهرداری در حوزه های مختلف را ایجاد و اطلاعات کلیه این مجموعه ها را در دسترس عموم قرار دهد.

منبع بکارگیری بستگان و مدیریت تعارض منافع

۱. انتصاب بستگان مدیران شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه و اعضای شورای اسلامی شهر که پیش از تصدی مسئولیت آن مدیر دارای رابطه استخدامی با شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه بودند، در سمت های مدیران در شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه باید به اطلاع کمیته سلامت اداری برسد.

۲. انتصاب و بکارگیری بستگان مدیران شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه و اعضای شورای اسلامی شهر که پیش از تصدی مسئولیت آن شخص دارای رابطه استخدامی با شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه نبوده اند در شهرداری بندرعباس و واحدهای تابعه ممنوع است.

تبصره: قراردادهای استخدامی که بر مبنای فرآیندهای استخدامی منعقد می شود، از شمول این بند مستثنی است.

۳. رعایت بندهای ۷ و ۸ قانون منع مداخله وزراء، نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری الزامی و مورد تاکید است. همچنین مستخدمین شهرداری و واحدهای تابعه پس از اتمام رابطه استخدامی و یا قراردادی حق نخواهد داشت از روابط خصوصی که با مستخدمین شهرداری دارند سوء استفاده نموده و در کارهای اداری که نزد آن است به نفع یا ضرر کسی برخلاف حق و مقررات قانونی اعمال نفوذ کنند. به علاوه این اشخاص نمی توانند به دعوی اعتبارات و نفوذ در نزد مستخدمین شهرداری وجه نقد و یا فایده دیگری برای خود یا شخص ثالثی در ازای اعمال نفوذ مامورین مزبور از کسی تحصیل کنند و یا وعده یا تعهدی از او بگیرند.

تبصره: ضرورت داشته شهرداری ساز و کار پیشگیری از اعمال نفوذ شناسایی متخلفان و اجرای صحیح قانون مجازات اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی را در دستور کار قرار دهند.

۴. شهرداری بندرعباس موظف است در قرارداد کارکنان موضوع محرمانه بودن اطلاعات شغلی و سازمانی مرتبط را درج و آن ها را متعهد به عدم سوء استفاده از این اطلاعات نموده و ضمانت اجرایی قانونی مناسب را پیش بینی نماید.

۵. مدیران شهرداری بندرعباس، واحدهای تابعه و اعضای شورای اسلامی شهر که همزمان عضو هیات مدیره یا هیات امنای واحدهای تابعه شهرداری بندرعباس و شرکت های اقماری هستند، نباید از محل این عضویت هیچ گونه وجهی به عنوانی مختلف از جمله عضویت، پاداش و عیدی مگر در موارد مصرح در قانون دریافت نمایند.

نظارت بر اجرای طرح

الف) لازم است مغایرت انصابات و بکارگیری های انجام شده از تاریخ ۱۴۰۰/۵/۱۵ توسط کمیته سلامت اداری بررسی شود و اقدام قانونی لازم انجام گیرد.

ب) متخلف از مقررات فوق حسب مورد توسط کمیته سلامت اداری شهرداری بندرعباس به (هیات رسیدگی به تخلفات اداری) یا مراجع قضایی معرفی شده تا به تنبیهات اداری مقررات در ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ یا احکام کیفری محکوم گردد.

ج) همچنین در رابطه با متخلفان در اجرای ماده ۱۲ ماده ۱۲ قانون تخلفات اداری کارکنان بنابر تشخیص کمیته سلامت اداری تنبیهات مقرر در بندهای الف، ب و ج ماده ۹ توسط شهردار بندرعباس اعمال می گردد.